

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง สำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เพราะการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ซึ่งเป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ไขปัญหาตลอดจนรู้จักใช้ทรัพยากรวัตถุที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสิ้นเปลืองน้อยที่สุดการที่ประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้จำเป็นต้องมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความคิด ความสามารถจำนวนมาก ดังนั้น การศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการในการเสริมสร้างบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 2535:บทนำ) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีประชากรได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็ประสบความสำเร็จทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาประเทศไม่ว่าด้านใดต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2527:บทนำ) ซึ่งในการพัฒนาคนจำเป็นต้องมีการศึกษา และการศึกษา คือ "บันได" ไปสู่ความสำเร็จทั้งในด้านส่วนตัว และส่วนรวม (ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2532)

การจัดการประถมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดขึ้นสำหรับทุกคน โดยมีมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะค่านิยม สามารถคิดและแก้ปัญหา เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (กรมวิชาการ , 2534) เป็นการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นบุคคลที่สังคมพึงปรารถนา เป็นการศึกษาที่เป็นพื้นฐานในการก้าวหน้าสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น รัฐบาลมองเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับนี้จึงจัดเข้ามาอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของรัฐ (วาสนา ณ นคร:บทนำ) ซึ่งรัฐจำเป็นต้องจัดให้แก่ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นชนกลุ่มใดโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนใดๆ ทั้งสิ้น (สุวัฑฒันธรรมมาราช, 2528:1)

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศอาศัยอยู่ในชนบท การพัฒนาประเทศ จึงต้องมุ่งไปที่ชุมชนชนบทเป็นรากฐานสำคัญ อย่างไรก็ตามแม้รัฐบาลในปัจจุบัน จะได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบทอย่างมาก โดยพยายามทุ่มเททรัพยากรต่างๆ ออกไปสู่ชนบท จุดมุ่งหมายสำคัญของนโยบายการพัฒนาชนบทก็คือ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น มีรายได้สูงขึ้น และมีความสามารถในการพึ่งตนเองอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่การพัฒนาชนบทจะประสบผลสำเร็จเพียงใดนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับความพยายามของรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ประชาชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาทั้งหลาย ส่วนใหญ่ก็คือ ผู้นำท้องถิ่นนั่นเอง ทั้งนี้เพราะผู้นำท้องถิ่นจะเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการชี้แนวทางแก่ประชาชนในการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น อีกทั้งยังทำหน้าที่ประสานงานกับรัฐบาล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ขณะเดียวกันก็ช่วยกันระดมความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ (สุเทพ เชาวลิต 2524:1)

ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2535 ได้กล่าวถึง นโยบายการศึกษาไว้ว่า "ในการปรับปรุงระบบบริหารการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบาย และมาตรฐานการศึกษารวมทั้งให้กระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหาร และการจัดการภายในของสถานศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้บุคคลและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการจัดการศึกษาของชุมชน" (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2535:10) จากนโยบายนี้ จะเห็นได้ว่า รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษาในท้องถิ่นชนบทที่ประชาชนส่วนมากอาศัยอยู่ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามเท่าที่ผ่านมากการศึกษาที่จัดให้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นไม่ค่อยตระหนักในคุณค่าของการศึกษา ไม่ยอมส่งบุตรหลานเข้าเรียนหนังสือ ตามวัยอันสมควร หรือไม่เห็นคุณค่าให้เด็กเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา จึงเป็นหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่นที่จะต้องชี้แจง แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง และให้ประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษารวมทั้งจากหลักการพัฒนาชุมชนได้แบ่งผู้นำท้องถิ่นในประเทศไทยได้เป็น 2 ประเภท

1. ประเภทแรก เรียกว่า ผู้นำที่เป็นทางการ หมายถึง ผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู และผู้บริหารการศึกษาซึ่งได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการให้ทำหน้าที่ผู้นำเรื่องต่างๆ
2. ประเภทที่สอง เรียกว่า ผู้นำความคิด หมายถึง ผู้นำซึ่งไม่ได้รับการแต่งตั้งอย่าง

เป็นทางการให้คำปรึกษาแก่ผู้นำ แต่ได้รับการเคารพ ความเชื่อถือว่าว่างใจจากชาวบ้านด้วย ด้วยคุณสมบัติส่วนตัวของเขาเอง ผู้นำประเภทนี้มักได้แก่ ผู้มีอายุ ผู้มีความรู้ดี ข้าราชการบ้านนา บ้านนา หรือเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมดี ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือจนเจอแก่ชาวบ้านได้ (หลักการพัฒนาชุมชน 2524:147)

ในปัจจุบันจังหวัดลพบุรี เป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นจังหวัดใหญ่ที่มีพื้นที่ 6,586.67 ตารางกิโลเมตร เป็นจังหวัดที่เป็นที่ตั้งหน่วยทหาร หน่วยใหญ่ ซึ่งมีถึง 11 หน่วย ลพบุรีแบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ มีประชากรทั้งหมด 759,214 คน มีประชากรมากที่สุดในเขตการศึกษา 6 มีชนหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ เช่น ไทยกลาง ไทยพวน ไทยเงี้ยว ไทยอีสาน ไทยรามัญ ไทยที่สืบเชื้อสายมาจากลาวเวียงจันทน์ มีภูมิลำเนา และโบราณสถานที่สำคัญ เช่น ศาลพระกาฬ ศาลสูง ปราสาทสามยอด ปราสาทแขก ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีโบราณสถานที่แสดงออกถึงศิลปวัฒนธรรมของไทยในยุคสมัยต่าง ๆ รวมทั้งบ่อนปรการ และกำแพงเมือง ประเพณีที่สำคัญของชาวลพบุรี ได้แก่ ประเพณีชักพระศรีอารีย์วัดโกลย์, ประเพณีตักบาตรดอกไม้ม้า, ประเพณีใส่กระจาด ประเพณีสงกรานต์, ประเพณีลอยกระทง, ประเพณีกวนข้าวทิพย์ ประเพณีกีฬา ประชากรส่วนมากประกอบอาชีพทำนา ซึ่งรายได้ที่สำคัญของจังหวัดลพบุรี ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม ทหารายได้ให้จังหวัดถึง 3,159 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29 ของผลิตภัณฑ์รวมของจังหวัด (จังหวัดลพบุรี 2534, 35-41)

ในด้านการศึกษา ลพบุรีเป็นศูนย์กลางของการศึกษาของเขตภาคการศึกษา 6 ประกอบด้วยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี และลพบุรี โดยมีสำนักงานศึกษาธิการเขต 6 ที่เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคทำหน้าที่เป็นตัวแทนตั้งอยู่ในบริเวณศาลากลางจังหวัด มีหน้าที่สอดส่อง ดูแล ส่งเสริม ช่วยเหลืองานทุกกรม กองของกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 6 ให้บรรลุตามนโยบาย และเป้าหมายที่กระทรวงวางไว้ (สำนักงานศึกษาธิการเขต 2535:5) นอกจากนั้นลพบุรียังเป็นเมืองศูนย์กลางด้านบริหาร และการศึกษา ของการพัฒนาภาคกลางตอนบน อันประกอบด้วยจังหวัดต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2533:16) จังหวัดลพบุรีได้จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงอุดมศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษา 421 โรงเรียน 3 สาขา รวมเป็น 424 โรงเรียน และมีครูระดับประถมศึกษา 4,325 คน

ปัญหาในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของจังหวัดลพบุรี (แผนปฏิบัติการประจำปี 2537:9-10) มีทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ในด้านปริมาณ การเกณฑ์เด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับ ตาม พ.ร.บ.ประถมศึกษา พ.ศ.2523 ยังดำเนินการได้ไม่ครบทุกคน, การลดอัตราการออกกลางคันของนักเรียนชั้น ป.1-6 ยังดำเนินการไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนในด้านคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ, สมรรถภาพทางการเรียนการคิดเลขเร็ว, อ่านคล่องเขียนคล่อง และการใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องยกระดับสมรรถภาพดังกล่าวให้สูงขึ้น, คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรในระดับที่นำพอใจ ร้อยละ 80 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกรายการ จำเป็นต้องยกระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรในด้านบริหารและสนับสนุนทรัพยากรที่มีอยู่ไม่เพียงพอ และไม่เป็นตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยเฉพาะการขาดแคลนอัตรากำลังอาคารเรียนและงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพ นอกจากนี้ การพัฒนาบุคลากรและการจัดสวัสดิการยังไม่เพียงพอกับสภาพปัญหาและความจำเป็น โดยเฉพาะการอบรมครู และการจัดสวัสดิการสำหรับครูที่อยู่ห่างไกล (แผนปฏิบัติการประจำปี 2537:9-10)

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าจังหวัดลพบุรี เป็นเมืองที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก มีศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนกลุ่มประชาชนที่มีชาติพันธุ์แตกต่างกันออกไป มีหน่วยทหารหน่วยใหญ่ถึง 11 หน่วย เป็นศูนย์กลางของการศึกษาของเขตภาคการศึกษา 6 นอกจากนี้ลพบุรียังเป็นเมืองศูนย์กลางด้านบริหาร และพัฒนาภาคกลางตอนบน แต่การศึกษาในระดับประถมศึกษาของจังหวัดลพบุรียังมีปัญหาอีกมาก ดังนั้น หากลพบุรีจะต้องเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาดังกล่าว และจากการที่รัฐบาลมีแนวโน้มที่จะกระจายอำนาจการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั่วไกล จึงมีความจำเป็นที่จังหวัดลพบุรีจะต้องจัดการศึกษาให้สามารถสนองต่อการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองต่อนโยบายการกระจายอำนาจการศึกษาที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวคิดของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งอาจเป็นต้นแบบให้จังหวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในเขตการศึกษา 6 นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการศึกษาระดับประถมศึกษาให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นของตนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวคิดของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา แนวคิดของผู้เฒ่าท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษา ศึกษาจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษา และจากการสัมภาษณ์ ผู้เฒ่าท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ได้ด้านต่าง ๆ ที่สำคัญดังต่อไปนี้
 - แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการศึกษา
 - แนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายการศึกษา
 - แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการศึกษา
 - หลักสูตร
 - ครู
 - นักเรียน
 - แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 - แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
 - แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค
 - แนวคิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เฒ่าท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องแนวคิดของผู้เฒ่าท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาใน จังหวัดลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาเอกสาร และวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร เป็นการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมเกี่ยวกับด้านความหมายของการศึกษา ด้านจุดมุ่งหมายการศึกษา ด้านองค์ประกอบการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สภาพทั่วไปของจังหวัดลพบุรีและด้านการประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี

2. การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดของผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ด้านความหมายของการศึกษา ด้านจุดมุ่งหมายการศึกษา ด้านองค์ประกอบการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน และด้านการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาด้วยการสัมภาษณ์มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยดังนี้

1.1 คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาโดยกำหนดเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1.1.1 มีประสบการณ์โดยตรงกับการวางแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดลพบุรี หรือ
- 1.1.2 เป็นผู้มีความรู้ มีตำแหน่งหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี หรือ
- 1.1.3 เป็นนักวิชาการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการวางแผนและการพัฒนาการศึกษา

จากเกณฑ์ในการพิจารณาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา 6 ท่าน เพื่อกำหนดกรอบของการศึกษา และให้เสนอรายชื่อผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา 6 ท่าน ประกอบด้วย

นายชงค์	วงศ์จันทร์	อดีต รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
		อดีต รองผู้ว่ากรุงเทพมหานคร
		อดีต รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา
		ปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนวินิตศึกษา

นายสวัสดิ์ บุญยิ่ง	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี
นางกอแก้ว เพชรบุตร	อดีต เทศมนตรีฝ่ายการศึกษา อดีต นายกสรมสรรรดาเรี ปัจจุบัน ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม จังหวัดลพบุรี
นางวิภา ลิมสกุล	หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศการศึกษาเอกชน
นายดำรง แก่งคำ	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโคกเจริญ
กัทันประดิษฐ์ อิมอรชร	ประธานชมรมนักปกครองของจังหวัดลพบุรี 5 ปีซ้อน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เข้าท้องถิ่น จำนวน 40 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.2.1 ผู้เข้าที่เป็นทางการ หมายถึง ผู้เข้าที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล กัทัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู และผู้บริหารการศึกษา

1.2.2 ผู้เข้าที่ไม่เป็นทางการ หรือ ผู้เข้าความคิด ได้แก่ ผู้มีอายุ ผู้มีความรู้ดี ข้าราชการบำนาญ หรือเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมดีให้ความสนับสนุนช่วยเหลือจนเงินแก่ ชาวบ้านได้ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษา และประชาชนเคารพนับถือด้วย

การคัดเลือกผู้เข้าท้องถิ่นมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาที่ได้รับคัดเลือกในข้อที่ 1 และศึกษานิเทศก์แต่ละ อำเภอ เป็นผู้เสนอรายชื่อผู้เข้าท้องถิ่นตามเกณฑ์ข้างต้นเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบ เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แนวคิดของผู้ที่ท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดลพบุรี ในด้านความหมายของการศึกษา จุดมุ่งหมายการศึกษา ด้านองค์ประกอบการศึกษา หลักสูตร ครู นักเรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ได้จากการศึกษา และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ต่อจากนั้นได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบข้อบกพร่อง และเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้ง แล้วจึงจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง ผู้ที่ท้องถิ่นที่เป็นทางการ และผู้ที่ท้องถิ่นที่ไม่เป็นทางการจำนวน 40 คน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งหมด ตามวันและเวลาที่นัดหมาย

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร ได้ดำเนินการรวบรวมจากห้องสมุด และสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิทยบริการ มศว.ประสานมิตร ห้องสมุดวิทยาลัยครูเทพสตรีและข้อมูลโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้รับการสัมภาษณ์โดยการหาค่าร้อยละ แล้วเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ท้องถิ่น เกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี โดยการหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. คำตอบบางคำตอบผู้เข้าท้องถิ่นไม่ได้ให้ข้อมูลที่เท่าที่ควร
2. ในการค้นเอกสาร เกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี มีผู้ได้ทำการศึกษาไว้น้อย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีอิสระในการให้สัมภาษณ์ และตอบแบบสัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ
2. วันเวลา ในการตอบแบบสัมภาษณ์ไม่มีผลต่อความเชื่อถือ และความคิดเห็นของข้อมูล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิด หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ของผู้เข้าท้องถิ่น เกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี

การศึกษา หมายถึง การศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมาย หลักสูตร ครู นักเรียน การเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ผู้เข้าท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่เป็นทางการ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ครู และผู้บริหารการศึกษา และผู้ไม่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้มีอายุ ผู้มีความรู้ดี หรือมีความชำนาญพิเศษในเรื่องการศึกษา ข้าราชการบำนาญ

การศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง การศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดมุ่งหมายการศึกษา หมายถึง แนวทาง ความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มี 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มทักษะภาษาไทย กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ

ครู หมายถึง ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

การเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา หมายถึง การที่ประชาชนใช้พลังความคิด ในการพัฒนาทางการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบแนวคิด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา ระดับประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี
2. ผลจากการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาการศึกษาในระดับประถมศึกษาของจังหวัดลพบุรีต่อไป